

Strangari skattareglur fyri eftirstøður:

Reytt kort til B-liðið

Tey, sum ferð eftir ferð fara av knóranum og sum áhaldandi skylda tí almenna og øðrum kunnu fáa bann fyri at vera uppií vinnuligum virkseminum við ábyrgd. Ein slík skipan er í Svøríki og í Noregi, og nú siga danskir pantifútar og danska fíggaráráðið, at hon eisini skal setast í verk í Danmark

Átta prosent av skattgjalddarunum skylda 75% av eftirstøðunum hjá tí almenna í Danmark; hesi skylda 23 av 30 milliardum krónum. Talan er fyrst og fremst um sjálvstøðug vinnurekandi, ið verða B-skattaði.

Síðani 1986 hefur ein arbeiðsbólkur undir fíggaráráðnum viðgjørt spurningin, hvussu hendur skal fáast á hesum peningi; í bólkinum eru umboð fyri fíggar-, skatta- og løgmálaráðini, kommunurnar og pantifútar. Frágreiðingin, sum kom í november (umtalað í blaðnum í gjár) er tann triða frá bólkinum og tann mest viðgongda.

A-GJALDARARNIR TRÁROYNDIR

- Higartil hava vit verið so góðvarnir at rokna við, at tá vit gjørdur vart við trupulleikan, fóru politikararnir at skilja tað, vit søgdu, sigur Torben Simonsen, ið starvast í skattaumstítingini í Keypmannahavn.

- Men teir hava bert valt lættastu loysnina: teir eru lagstír á vanligu lønarmótakaran, men har er ikki meiri peningur at fara eftir, sigur danski skattamáðurin. A-skattaefirstøðurnar eru minni enn eitt prosent, meðan B-skattaefirstøðurnar eru 15%, upplýsir hann.

SKARPUR LÚTUR

Óg tað er skarpur lútur, ið umboðini fyri pantifútar og fíggaráráðið skjóta upp: rætturin til at reka sjálvstøðuga

Gennemføres et forslag om næringsforbud, viser erfaringer og et forsigtigt skøn, at stigningen i restancerne ret hurtigt kan standses, og at restanceniveauet vil kunne nedbringes med milliardbeløb.

vinnu skal takast frá teimum, sum áhaldandi skylda tí almenna pening omanfyri eitt vist! Tey skulu missa rættin at seta á stovn, eiga og reka sjálvstøðugt virkseminum ella hava ávirkan á slíkt, eisini um talan er um partafelag e.l.

Heldur ikki skulu tey hava rætt til at starvast í fyrirtøku hjá fólki, ið stendur teimum nær, eitt nú hjúnarfelaga/sambúgvandi ella øðrum. Brot á vinnubannið skal revsast við bót ella fongsli. Vinnuforbóðið skal vera galdandi eina ávísa tíð.

SO TAÐ MUNAR

»Gennemføres et forslag om næringsforbud«, skrivur arbeiðsbólkurin m.a., »viser erfaringer og et forsigtigt skøn, at stigningen i restancerne ret hurtigt kan standses, og at restanceniveauet vil kunne nedbringes med et milliardbeløb« (s. 15).

Arbeiðsbólkurin vísir á, at ein slík skipan er í Svøríki.

Bólkurin heldur tað eisini vera vert at umhugsan ein "svartalista": stórar eftirstøður til tað almenna skulu skrásetast hjá teimum privatu kredittupplýsingar-skrivstovnum.

Arbeiðsbólkurin sigur, at í teimum førum, har vinnuvirksemin er grundað á serligt vinnuloyvi (restauratión, húruvogn t.d.),

eiga hesi loyvi at vera givin fyri fimm ár í senn, so størri trygd er fyri at virksemin er fíggarliga grundfest.

PERSÓNLT FRÆLSI

Bólkurin staðfestir eisini, at tað er sera sjáldan, at tað almenna koyrir fyrirtøkur á húsagang. Gera onnur tað ikki, so noyðist tað almenna oftast bert at staðfesta, at peningurin er mistur, tá fyrirtøkurnar fara á húsagang.

Umboðini fyri skatta- og løgmálaráðini í bólkinum eru ikki so fegin um høvuðsuppskotið hjá meirilutanum. Teir rokna eina lóg um vinnuforbóð fyri brot á persónliga frælsi.

- Tað verður talan um eina heilt nýggja leið, um tað skal bera til at taka breyðið úr munnum á fólki, ið einki revsivert hava gjørt, sigur Torsten Hesselbjerg úr løgmálaráðnum. Ein handverksmeistari, ið hevur góldið sínar rokningar, hevur einki revsivert gjørt, leggur hann aftrat.

TEIR KUUNU, MEN VILJA IKKI GJALDA

Hesum er meirilutin ikki samdur í.

- Við vinnuforbóðnum er sjálvsagt ikki ætlanin at lata góðar fyrirtøkur aftur, bara tí tær hava komandi og farandi fíggarligar trupulleikar, sigur áðurnevndi Torben Simonsen.

Eigarnir skulu í langa tíð hava víst, at teir ikki vilja gjalda sína skyld, hóast teir eru førir fyri tí.

Ein høgstándandi kelda í skattaumstítingini stuðlar uppundir hetta sjónarmið.

- Vit vita, at hesir skuldararnir eru førir fyri at gjalda. Teir vilja bara ikki, og tískil er eitt vinnuforbóð tað einasta, ið hevði munað, sigur keldan.

Formaðurin í arbeiðsbólkinum Karsten Olsen (fíggaráráðnum), ið tekur undir við uppskotinum, leggur dent á, at talan ikki er um nakra jagstran av B-skattaðum og vinnurekandi yvirhøvur.

IKKI FRÆLSI TIL AT LATA HINI GJALDA

- Tað finnst tey, sum halda, at leggja á tey sjálvstøðugu vinnurekandi, tí tey eru framtaksmegin í samfelagnum, men sjálvandi er tað bert nøkur teirra, ið skylda samfelagnum pening. "Gongur tað so gongur tað" er teirra moralur, so hví skulu tey verjast? Eg spyrji bara, sigur Karsten Olsen, ið eisini vísir á, at eftirstøðurnar eru við til at reingja kappingartreytnar.

- Hví skulu summi hava útreiðslur til skatt o.a., meðan tey, sum tey kappast við, hava null á hesum post?

ówh

Svensk og norsk vinnurekandi

Á svartalista

- um so er, at tey eru undir illgruna fyri at hava gjørt nakað revsivert ella eru óegnaði at vera vinnurekandi

Bæði Svøríki og Noreg hava strangar reglur om sonevnt vinnuforbóð. Reglurnar í Svøríki eru sum nevndar í frágreiðingin frá danska arbeiðsbólkinum (sí grein aðrastaðni her á síðuni). Grein 142 í norsku húsagangs-lógini snýr seg um "vilkår for konkurs-karantene". Tað er skiftirætturin sum ger av, um fólk skulu hava vinnuforbóð.

Treytirnar eru tvær.

Er vinnurekandi orsakað av greiðum ábendingum undir illgruna fyri at hava gjørt nakað revsivert, kann hann fáa vinnuforbóð.

Ellar: Hevur viðkomandi ríkið vinnu á óforsvarligan hátt, so kann skiftirætturin meir hann óskikkaðan at hava við vinnuligt virkseminum at gera, kann hann fáa vinnuforbóð.

Vinnuforbóð vil siga, at viðkomandi ikki hevur loyvi at stovna nýggja fyrirtøku, heldur ikki at vera nevndarlimur ella stjóri í eini

fyrirtøku; vinnuforbóðið er avmarkað til tvey ár.

Øll, sum hava fingið vinnuforbóð, verða skrásett í sonevndu Brønnoyund-skrásetingini. Hetta er landsumfatandi telduskráseting; hon inniheldur navn, føðingardag, bústað; navn á skiftirætti og dagfesting fyri úrskurði; navn á fyrirtøku, sum elvdi til vinnuforbóð; yvirlið yvir, hvat forboðið umfatar.

Øll hava atgongd til skrásetingina. Upplýsingarnir verða strikaðir, tá forboðið er úti.

Av umleið 4000 húsagangum árliga er tað hent 150-300 ferðir, at fólk eru dømd at fáa vinnuforbóð.

- Helst hevur grundarlag verið fyri munandi fleiri, men nú skrásetingin verður landsumfatandi, rokni eg við, at talið verður munandi størri, sigur Erik Fossum, leiðari á Brønnoyund-skrásetingini.

ówh

FORSKRIFT OM KONKURSKARANTENEGISTERET GIFT I MEDHOLD AV KONKURSLOVEN § 143 A OG RETTSGEVIR § 27.

§ 1

Det føres et register over alle personer som er ilagt konkurskarantene reglene i lov om gjeldsforhandling og konkurs av 8.juni 1985, §§ 142 og 143.

Konkurskarantenegisteret legges til registerenheten i Brønnøysund.

§ 2

Konkurskarantenegisteret føres i et edb-basert registreringssystem er felles for hele landet.

Konkurskarantenegisteret skal inneholde opplysninger om følgende:

- Navn, fødselsnummer (11 siffer) og siste bopelsadresse for den som er ilagt konkurskarantene.
- Skifterettens navn og dato for avgivelse av kjennelse om konkurskarantene.

Minniluti í stórari skuld til tað almenna

Góð milliard stendur úti

Almennu Føroyar hava eina rættilga fitta upphædd til góðar hjá einum parti av borgarunum. Talan er um skatt, toll og veðhóld.

SKATTURIN

Í Føroyum standa einar 250 milliónir krónur úti í skatti. Tað eru umleið 3900 persónar, ið skylda hendan pening.

Petur Alberg Lamhauge, stjóri á Líkningarráðnum, hevur áður upplýst her í blaðnum, hóast tað ikki ber til at seta neyv tøl á, so er størsti parturin B-efirstøður.

3.124 persónar skylda minni enn 50.000 krónur, og 279 persónar skylda millum 50. og 100.000 kr. Hesir báðir bólkar skylda samtalt einar 47 milliónir krónur.

36 persónar skylda meira enn eina millión krónur í part, 67 persónar skylda meira enn 750.000 krónur í part, og 109 persónar skylda meira enn hálva millión í part. Hesir 109 skylda samtalt umleið helvtina av teimum 250 milliónum, sum standa úti.

392 persónar skylda millum 100.000 kr. og hálva millión.

TOLLURIN

Aftrat hesum 240 skattamilliónum hevur tað almenna eisini gjalddkomnar tollaftirstøður útistandandi. Talið 40 milliónir hevur verið frammi, og eftir tí vit hava skilt, so er hetta tal ikki minkað, heldur kvinkað uppfeir.

VEÐHÓLDINI

Veðhald, sum tað almenna hevur verið noytt at lagt út, skal eisini teljast við. Hendan upphædd er í dag umleið eina milliard stór.

Samtalt hevur tað almenna umleið 1,3 milliardir krónur útistandandi hjá einum minniluta av borgarunum. Hetta er í meðal 100.000 krónur fyri hvørt húskið í landinum.

ówh